

GAZETA POLSKA

Prenumerata w miejscu kwartalnie złp. 12 — miesięcznie złp. 4.
Ner pojedynczy gr. 10.

N^{RO} 147.

Prenumerata na prowincji z opłatą pocztową złp. 20 kwartalnie.

w Warszawie dnia 3 Czerwca 1829 roku we Środę.

Giełda Warszawska dnia 2 Czerwca 1829 r.

Wexle.			Gotowe pieniądze			Papiery.		
	żądano	placono		żądano	placono		żądano	placono
Amszterdam 250 z. h. 2 mies.	846	—	Złoto Polskie za 100 zło.	—	—	Obligacje udziałowe po zł. 300	—	—
Berlin 100 tal. 2 mies.	598	597	Imperjały ros.	—	—	ditto ditto w partyach.	312	—
Z krot. ter.	—	—	Dukaty Hol. nowe i sztuka	20	3	Assekuracje skarb.	—	—
Gdańsk 100 tal. 2 mies.	594	—	ditto stare, ważne	—	—	Obligacje pragskie	—	—
Z krot. ter.	—	—	ditto na passir.	—	—	Dow. k. centr. likwidacyjn.	36	35
Hamburg, 300 Mk. 2 mies.	890	—	ditto austriackie.	—	—	ditto ditto za zold.	—	—
Lipsk 100 tal. 1 mies.	—	—	Frydrychsdory.	34	10	ditto ditto za inne.	—	—
Londyn, 1. l. szter. 3 mies.	40	20	Praski kurant	—	—	Zapisy drogowe.	—	—
Moskwa 100 r. b. 1 mies.	—	—	ditto bilety kasowe.	—	—	Obligac. ros. 6 od 100 w assyg.	—	—
Petersburg ditto 2 mies.	180	—	Assygn. Ros.	180	—	ditto ditto w srebrze.	—	—
Paryż, 300 fran. 2 mies.	479	—	Bilety bankowe austriackie.	—	—	ditto 5 od 100 w srebrze.	—	—
Wiedeń, 150 zł. ren. 2 mies.	620	—	Einlesung Szeiny ditto	—	—	ditto 5 od 100 w Hamb. Cert	—	—
Wrocław, 100 tal. 2 mies.	—	—	Listy zastawne.	89	7 88 20	ditto ditto w Poz. Ansl.	—	—

WIADOMOSCI HANDLOWE.

— Donoszą z Wrocławia pod d. 26 maja iż tegoroczny jarmark na wełnę pomyślnie rokuje wypadki. Znaczna liczba kupców przybywa, a niektóre partje wełny z znajo-
mstych owczarni już zakupionemi zostały. Jednak po-
dobnem jest do prawdy, iż ceny zwłaszcza wełny w naj-
lepszym gatunku, w ciągu jarmarku nieco się zniżą.

Podług ostatnich z Londynu doniesień odbył na weł-
nę od dwóch przeszło miesięcy wstrzymany, nowego ży-
cia nabierać zaczyna. Pokup na sukno pociągnął łatwiej-
szą wełnę sprzedając, zwłaszcza przy mało znaczących onej-
że zapasach, i lubo ceny niedawno spadły dotychczas się
nie podnoszą, przypisać to należy zbliżającej się tegorocz-
nej strzyży. Wreszcie ilość przeszłorocznej wełny, jaka
dostawioną z zagranicy będzie i odbył na sukno pomyślnie
teraz rokujący nadzieje, stanowić będą o przyszłej
onejże cenie. Wełny z Elektów, zwłaszcza w najlepszych
gatunkach, mało w ostatnich czasach na targ dostawiono.
Za funt angielski placono od złp. 11 gr. 15 do złp. 12. Nie
wysoka onej cena pochodzi stąd, iż wełna ta długo w skła-
dach trzymana straciła była swoją świetność i miękkość;
najlepszą znajdzie cenę jeżeli zaraz po strzyży wysłaną i
na najpierwszych targach sprzedaną będzie. Wełnę z
Elektów średniego gatunku kupowano po złp. 8 gr. 15
do złp. 9 gr. 15. Gatunku 1 i 2go znaczny był dowóz:
pierwsza po złp. 5 gr. 15 do złp. 7. druga po złp. 4 do
złp. 5 placiła. Wełna jarząca mało znalazła pokupu, z
powodu iż nadesłane partje w podłym były gatunku.
Jednak szlaska, zwykle większa, świetniejsza i dłuższa
od saskiej, więcej poszukiwaną była. Placono za funt
złp. 7 gr 15 do złp. 8 gr 15. Niektóre nawet partje
przedane po złp. 9 gr. 15 do złp. 10.

WIADOMOSCI KRAJOWE i ZAGRANICZNE KRÓLESTWO POLSKIE — Warszawa.

— Przez postanowienie Najjaśniejszego CESARZA i KRÓ-
LA JMCI wydane w dniu 12 (24) maja b. r., miano-
wani zostali:

Kawalerami Orderu Ś. Stanisława II. Klasy. —
Sergiusz Hrabia Strogonów, Jenerał-Major w orszaku J.
C. M. — Bazyl Żukowski, Radca Stanu, Nauczyciel J.
C. M. Następcy Tronu. — X. Franciszek Pawłowski,
Biskup Koadjutor Biskupa Płockiego. — X. Wawrzyniec
Gutowski, Biskup in partibus, Prałat Katedry Płockiej. —
X. Maciej Węgierski, Dziekan Metropolitalny Warszaw-
ski. — X. Teodor Wiesiołowski, Proboszcz Kolegiaty
Łowickiej. — Karol Turno, Pułkownik pułku Strzelców
konnych gwardji, Adjutant J. C. M. W. Xcia Cesarzewi-
cza. — Leon Kiel, pułkownik pułku gwardji Kiryssey-
rów Podolskich, Adjutant J. C. M. W. Xiecia Cesarzewi-
cza. — Michał Tokarski, Prokurator Generalny przy Sa-
dzie Appl. — Antoni Rzemposki, Pisarz Trybunału
Najwyższej Instancji. — Karol Brodowski, Referendarz
Stanu Nadzwyczajny, Dyrektor Jeneralny Kancelarji Ra-
dy Stanu. — Edward Rakiety, Sekretarz Jeneralny Kom.
Rządowej Wyznań i Oświecenia Publicznego. — Adam
Zubellewicz, Wizytator Jeneralny Szkół. — Marcin Gra-
bowski, Sędzia Najwyższej Instancji. — Franciszek Drze-
wiecki, Sędzia App. — Stanisław Sędzimir, Sędzia Naj-
wyższej Instancji. — Ludwik Ustrzycki, Sędzia App. —
Marcelli Sobocki, Sędzia App. — Kajetan Suchodolski
Sędzia App. — Franciszek Łysiński, Prezes Sądu Kry-
minalnego Województw Mazowieckiego i Kaliskiego. —
Felix Dwernicki, Prezes Trybunału Cyw. Wdztwa Kali-
skiego. — Józef Dembowski, Prezes Tryb. Cyw. Wdztwa

Płockiego. — Piotr Brzozowski, Prezes Tryb. Cywilnego Wództwa Mazowieckiego. — Piotr Zaborowski, Sędzia Pokoju. — Zygmunt Hrabia Russocki, Sędzia Pokoju. — Henryk Deboli, Prezes Kommissji Województwa Sandomierskiego. — Franciszek Jazwiński, Referendarz Stanu Nadzw. Naczelnik Wydziału w Kom. Rz. Spraw Wewn. i Policji. — Alexander Kożuchowski, Kommissarz w Kommissji Województwa Mazowieckiego. — Ludwik Hauke, Radca Stanu Nadzwyczajny, Naczelnik Wydziału Górniczego. — Antoni Siennicki, Referendarz Stanu Nadzwyczajny, Prezes Kom. Obrachunkowej. — Antoni Bobrowski, Referendarz Stanu Nadzwyczajny. — Konstanty Kochanowski, Dyrektor Jeneralny Loterii. — Józef Lubowidzki, Radca Stanu Nadzwyczajny Wice-Prezes Banku Polskiego. — Józef Czyżewski, Radca Kom. Central. Likwidacyjny. — Wojciech Rogoziński, Radca Prokuratorji Jeneralnej. — Ignacy Paschalski, Radca Prokuratorji Jen. — Henryk Hrabia Łubieński, Dyrektor Banku Polskiego.

— Onegdaj w południe N. Pani raczyła odwiedzić szpital Dzieciątka Jezus, mając przy sobie hrabinę Orłów i ordynatowę Zamojską. Odwiedzała chorych, ubogich, sieroty i niemowlęta, sale sypialne, jadalne i szkoły; badała ściśle o najdrobniejsze szczegóły, a mianowicie o żywność, odzież, bieliznę, prowadzenie sierot i ich utrzymywanie, oraz obejrzała miejsce przyjmowania podrzutków. — Dnia onegdajszego mieli zaszczyt senatorowie i członkowie izby poselskiej, oraz znakomitsi urzędnicy cywilni i wojskowi znajdować się na obiedzie, a wieczorem na balu u NN. Państwa w Zamku.

— Dnia wczorajszego Najjaśniejsza Cesarzowa i Królowa oraz JCM. M. W. Xiążę Następca Tronu wyjechali z Warszawy udając się przez Kalisz do Berlina. — Wyjechał także z tutejszej stolicy J. K. M. Xiążę Wilhelm drugi syn N. Króla pruskiego.

Dyrekcja szczegółowa towarzystwa kredytowego ziemskiego województwa kaliskiego.

Uwładamnia publiczność, iż dobra ziemskie Paniewo w powiecie pydzkim obwodzie konińskim w województwie kaliskim położone towarzystwu kredytowemu ziemskiemu zastawione, a na satysfakcję zaległych należności towarzystwu przypadających z mocy art. 86 i 87 prawa sejmowego w dniu 1/3 czerwca 1825 r. zapadłego, w trzechleńską dzierżawę poczynając od 24 czerwca r. b. 1829 do tegoż dnia 1832 r. w dniu 16 czerwca r. b. przez publiczną licytację na posiedzeniu dyrekcji szczegółowej województwa kaliskiego w domu Szyllera przy ulicy Rybie Targowisko w Kaliszu o godz. 10 zrana odbyć się mającą więcęć dającemu i przybicie otrzymującemu wypuszczone zostaną, pod następującemi głównemi warunkami.

1. Że dzierżawca obowiązany będzie opłacić corocznie ciężary gruntowe i podatki publiczne, jako to: Podatek ofiary złp. 117 gr. 2 i kontyngens liwerunkowy złp. 120 gr. 25 wynoszący, tudzież kopę jedną żyta, i kopę jedną jęczmienia oddawać corocznie zamiast dziesięciny wyłącznej kościołowi w Skolsku, niemniej ponosić wszystkie ciężary służby publicznej bez bonifikacji.

2. Że winien będzie przed objęciem dzierżawy złożyć gotowizną całkowitą zaległość towarzystwu kredytowemu ziemskiemu od zaciągniętej pożyczki należącą, z obliczeniem kary po dzień 13 czerwca r. b. złp. 287 gr. 14 wynoszącą, i ratę czerwową r. b. w kwocie złp. 269 gr. 21, niemniej powrócić kosztu administracji i oddania dóbr w posiadają, na złp. 280 ustanowione.

3. Że przyjmie obowiązek dalszego regularnego wnoszenia opłat przez ciąg dzierżawy z dóbr tych towarzystwu kredytowemu ziemskiemu należnych, w dwóch półrocznych ratach a mianowicie od 1 do 12 czerwca i od 1 do 12 grudnia każdego roku, które to wypłaty półrocznie wynoszą złp. 269 gr. 21.

Że odda dodra po wyjściu kontraktu w takim stanie, w jakim je obejmuje.

5. Zrzecze się wszelkich pretensji, przez czas dzierżawy, za jakiegobądź nakłady gruntowe.

Reszta formalności i warunków licytacyjnych przez chęć dzierżawienia mających, w każdym czasie w kancelarji dyrekcji szczegółowej u pisarza tejże dyrekcji przejrzaną być może. — W Kaliszu dnia 24 kwietnia 1829 roku. Za prezesa. Filip Grodzicki. — Pisarz Chrystowski.

ZAPOZEW EDYKTALNY. — Dla zmarłej dawno Teofili Węgierskiej zakonniczki cysterskiej, kapitał talarów 333 sr. gr. 10 na dobrach Węgrach (a tychże części Węgierszczyną zwaną) w powiecie odolanowskim położonych, na mocy protokołu z dnia 10 listopada 1796 Rub. III Nro 2 jest zapisany. — Na wniosek ur. Symforyna Węgierskiego dóbr tychże dziedzica, wzywają się sukcesorowie, cessjonariusze tejże Teofili Węgierskiej, lub ci, którzy w prawa jej wstąpili, niniejszém publicznie, aby w terminie dnia 14 lipca r. b. o godzinie 10 zrana przed deputowanym W. sędzią Ruschke wyznaczonym, osobiście lub przez pełnomocnika prawnie dopuszczalnego, na których w razie nieznajomości w miejscu tutejszém ur. ur. Pilaski, Brachvogel i Springer kommissarze sprawiedliwości im się przedstawiają, aby się stawili i pretensje swe do owego kapitału należycie wykazali. — Wrazie niestawienia się, oczekiwać mają, iż z pretensjami swemi do summy tej prekludowanemi zostaną, wieczne w tej mierze nakazane im będzie milczenie i kapitał rzeczony w xiędze hypotecznój wymazanym zostanie. — Krotoszyn dnia 12 marca 1829. — Królewsko-pruski sąd ziemiański.

— Wyszedł z druku tom pierwszy *Kodeksu postępowania cywilnego z komentarzem Rogrona* przez D. D.; a lubo oryginał tego dzieła zawiera się w jednym tomie, w przekładzie jednak objętość jego podwojona dodatkami wymagała utworzenia tomu drugiego. Tom pierwszy wydany będzie szanownym prenumeratom, w miejscach, gdzie prenumerowali; wkrótce otrzymają tom drugi podobnie na pięknym papierze, bez podwyższenia dla nich prenumeraty, jako już z góry opłaconej. Można jeszcze aż do wydania tomu drugiego prenumerować w miejscach prospektem wskazanych; a oraz w składzie Ciechanowskiego przy ulicy Podwale, u Kielichena przy ulicy Długiej, u Hugues et comp. przy ulicy Miodowej. Lecz na pięknym papierze berlińskim po złp. 22, na zwyczajnym po złp. 18 za obydwa tomy. Lista prenumeratorów w drugim tomie zamieszczoną zostanie.

— W piśmie *Allgemeines Intelligenzblatt* przydawaném do austrjacko-cesarskiej uprzywilejowanej gazety wiedeńskiej, z d. 21 maja r. b. wyczytujemy następujące ogłoszenie podziękowania, W. Doktorowi Med. i Chir. Koppenstaetterowi, które dla zaszczytu lekarza stolicy naszej w dosłownym przekładzie umieszczamy: «Podpisany z małżonką swoją, uważają za obowiązek wynurzenia publicznego podziękowania P. Koppenstaetterowi, biegłemu i doświadczonemu doktorowi med. z Warszawy, za wykonanie szczęśliwej operacji. Małżonka niżej podpisanego miała na piersiach narost. Mimo wszelką pomoc od tu-

tejszych lekarzy, nie udało się żadnemu zleczyć tę niemoc; owszem wszyscy jednomyślnie tego byli zdania: że cierpienie to jedynie tylko przez *odjęcie* piersi usmierzone być może. Wówczas opatrność sprowadziła P. Koppenstaettera dokt. med. z Warszawy do Wiednia. Zrazu wymawiał się tenże od przyjęcia kuracji, przez wzgląd na szczególne okoliczności; atoli czyniąc zadosyć prozbom i przełożeniom przyjaciół nieszczęśliwej pacjentki, ofiarował jej pomoc lekarską w czasie krótkiego pobytu swojego w Wiedniu. Cała operacja trwała tylko 10 dni. Odbyła się bez bólu, bez żadnego krwi wylewu, bez użycia ostrych narzędzi, bez żadnych prawie wydatków. Pacjentka wyleczona, przyszła do zupełnego zdrowia. Ona i małżonek jej, przejęci szczerem uczuciem wdzięczności, pospieszają teraz z wynurzeniem szczerých dziękczynień swoich. W oddaleniu zasyłają błogosławieństwo i cześć, zacnemu przyjacielowi ludzkości, który niechcąc przyjąć najmniejszego wynagrodzenia, opuścił Wiedeń z tém przekonaniem, że matkę dzieciom ocalił. Dziękujemy także szlachetnym przyjaciołom, którzy zalecili nam P. Koppenstaettera, i skłonili do przedsięwzięcia tej wielkiej operacji. — Wiedeń, dnia 10 maja 1829 r. — Jerzy Neckermann i jego małżonka Anna, obywatele miasta Wiednia.

— Aloizy Anasiński patron trybunału cywilnego województwa mazowieckiego, zawiadania strony interessowane, iż tymczasowie mieszka pod Nro 175 przy ulicy Nowomiejskiej. — Gazety Berlińskie pod dniem 23 z. m. ogłosiły nominację Paganiniego kawalera legji honorowej na pierwszego mistrza koncertu przy dworze N. Króla pruskiego. Nadchodząca uroczystość zaślubin królewicza przywoła zapewne tego sławnego artystę do Berlina, co wyjazd jego z Warszawy przyspieszy. Życzylibyśmy aby koncert który ma dać dzisiaj nie był ostatni.

— Dziś zrana ciepła stopni 5. — Wczoraj w poł. ciepł 6.

FRANCJA. — Z Paryża d. 21 maja. — W tych dniach powróciło 2000 ludzi z Morei; generała Maison co chwila oczekiwano w Tulonie.

— Dnia 17 mówiono z zupełną pewnością, że Pan Portalis został mianowany prezesem sądu (kassacyjnego), ale mianowanie to ogłoszone zostanie dopiero po przybyciu Pana Chateaubriand do Paryża, bo wtenczas dopiero skład nowego ministerjum urządzony zostanie. Pan Chateaubriand spodziewany niezawodnie między 20 i 25 maja.

— W Marsylii budują nową fregatę dla paszy egipskiego. *Messenger* tak o niej pisze: »Nie może być nic bogatszego i wspanialszego od tego okrętu, który 1,600,000 franków (2,560,000 złp.) kosztować będzie. Środkowy pokład składa się z rzędu kosztownych pokoi, urządzonych z przepychem prawdziwie azjatyckim, i z takimi powiedzieć można rozkosznymi wygodami, które odor smoły w wonne pachnidło zamienić mogą.

— Na posiedzeniu dnia 19 maja, uwiadomił prezes izby deputowanych, że na najbliższém posiedzeniu udzieli jej nadesłaną od ministra wojny wiadomość. Z niecierpliwością oczekujemy jej treści.

— Niejaki P. Coster doświadczał sposobów leczenia wścieklizny za pomocą chlorku wapna. Zaraz po ukąszeniu należy związać część skaleczoną powyżej i poniżej rany, aby jad nie zmieszał się z masą krwi, a ranę samą trzeba do spodu nacierać wspomnianym chlorkiem i wymywać mieszaniną wody i chlorku wapna każdego do połowy. Pierwój je-

szcze nie byłoby rzeczą zbyt cenną nalać na ranę ciekłego Alkali.

NIEMCY. — Xiążę Oldenburgski zakończył życie w Wiesbaden d. 21 maja.

— P. Schelling rozpoczął znów d. 18 maja prelekcje swoje w Monachjum. Sala napelniona była słuchaczami, którzy szanownego filozofa, gdy wszedł, przyjęli trzykrotnym Vivat.

— Sukna nadreńsko-pruskie i belgickie mają od kilku miesięcy znaczny odbyt do Wschodu, chociaż daleko jeszcze jest od wyrównania dawniejszemu pokupowi tych wyrobów. Od czasu, jak się przekonano, że Porta odstąpiła od dawnego systematu swego, podług którego pogorszeniem stopy monety wychodziła z trudnych położeń pieniężnych, wróciło zaufanie w stosunki z tantemi okolicami. Trudności, jakie w wypłatach przez zmianę stopy monet zachodziły, więcej szkodziły interesom handlowym ze wschodem, niż zamieszania w Grecji. Dla tego też fabrykacja w Eupen i innych miastach, fabrykujących dla Wschodu, wzmogła się teraz a zarazem podniosła się cena średnich gatunków wełny.

— Magistrat w Monachjum wyznaczył coroczne nagrody dla takich sług i czeladników, którzy przez lat 20 lub więcej u jednej familji służyli. Nagrody będą w medalach, mających po jednej stronie herb miasta Monachjum, po drugiej napis w niemieckim języku: Za wieloletnie i wierne usługi. Co rok rozdanych będzie 10 takich medalów złotych, a 5 srebrnych. Każdy sługa, co otrzyma złoty medal, będzie miał prawo w razie choroby lub bezsilności na starość wnieść do szpitala i żyć tam bezpłatnie. Na tych, co mają srebrne medale będzie także miany wzgląd w przyjmowaniu do szpitalów.

— W Bellinghausen czyniono roku zeszłego bardzo ciekawe doświadczenia z uprawą kartofli. Ośmioma łutami nasienia kartoflowego zasiano 160 stóp kwadratowych dobrego gruntu. Flance w połowie zostawiono na miejscu, w drugiej połowie przesadzono na przestrzeni 3½ przętów kwadratowych. Przesadzone flance wydały 3 sześle wielkich; i półsześli małych bardzo smacznych kartofli; zostawione wydały tylko 1½ sześli ostatnich kartofli. Z siedm wyrostków (ablegry), które pusiły z 3 kartofli, a z których każdy po zasadzeniu znów 5 do 7 pusił wyrostków, wydała ziemia 8 mec wielkich i 2 mec małych kartofli. Kiełkami od 4 do 6 cali długimi, zasadzone 40 stóp kwadratowych, i zebrano z nich 9 mec wielkich kartofli. Oprócz tego dwa kiełki, które oddzielnie posadzono, wydały 2 mec. Siedmioma i jedną czwartą sześli kiełek z kartofli powyrzynanych, zasadzone cały morg magdeburgski i zebrano z niego 5 winszplów smacznych i wielkich kartofli. Nakoniec na grzędzie 40 stóp kwadrat. obszerniej, w siedmiu miejscach zasadzone po 2 do 7 łupin kartoflowych z dwoma, lub trzema oczkami, i zebrano z nich pół sześla smacznych kartofli.

— Towarzystwo Flora w Dreźnie roku zeszłego zawiązane, urządziło na dzień 18 maja publiczną wystawę roślin w królewskim ogrodzie.

— W Korytańskiej prowincji (Kärnthen, Carintia) wyszło z tamtejszych pieców i kuźnic roku zeszłego 141,484 cetnarów żelaza i 23,190 cet. stali surowej, oraz 30,852 cetn. stali w skrzyniach. Kraińskie piece i kuźnice wydały r. z. 18,754 cetnarów żelaza, 497 cetn. stali surowej i 14,584 stali w skrzyniach. Wartość tych fabrykatów oszacowano na 1,619,300 ZP. R. w srebrze. Oprócz tego

wyszło z fabryk 250 kos, 8,215 sierpów, 3,145 nożów do stomy, 1418 cetn. panew, 4334 cetn. blachy czarnej, 690 cet. blachy białej i 4925 cetnar. blachy walcowanej.

TURCJA. — Donoszą od granic tureckich pod d. 1 maja, że sprawy publiczne Greków idą jak najpomyślniej. Wybawiła ich rozpacz, a teraz pewni bytu narodowego, pokazują energję jakiej się po nich nie spodziewano i odzyskują publiczny szacunek, który zdawał się od nich odwracać. Już też był i czas i była potrzeba, aby się takimi pokazali. Nowe granice, jakie im traktat londyński oznaczył, są już prawie w ich ręku. Oblegają teraz miasta Missolongi i Ateny, tamto sławne nowoczesne bohaterstwem, to starożytną mądrością, a upadek tych dwóch puklerzów ich ojczyzny nie może być daleki, albowiem odejęto im wszelki dowód od morza i od lądu, a Albańczykowie, którzy tylko szczęściu są wierni i temu służą, kto im płaci, opuścili twierdz tych załogi i Turków, od czasu, jak się gwiazda turecka w Grecji przyćmiła i jak się wypróżniły skarby tureckie. W warowni ateńskiej, Akropolis, znajduje się jeszcze około 4000 tak zwanego regularnego wojska azjatyckiego, które skłonniejsze jest do kapitulacji, niż do stawiania oporu i znoszenia głodu. Grecy Polikarowie chwytają pojedyncze oddziały które wylądowały z Salamis i Eginy, aby zabrać im trzody. Wielu Albańczyków zbiegło do Eginy i Napolu i tam z pracy rąk żyje pośród Greków. Podpułkownik Heidegger, pisał w ostatnich dniach marca, że ze swoim towarzyszem broni podpułkownikiem Szniclein, wiernymi i zaśluzonym uczestnikami trudów swoich, dnia 1 kwietnia do Malty, a zamtąd po odbytej kwarantannie do Neapolu miał popłynąć. Powrotu jego do Grecji spodziewają się w sierpniu. Doktor Zuccarini, pozostał w Napolu. Jest on tam umieszczony przy akademii wojskowej, czyli w szkole Eulepidów. Prezydent Grecji objeżdża kraj konno, a z władzami francuzkiemi zostaje w najlepszym porozumieniu i tak od nich, jak od agentów dwóch innych mocarstw i ludu doznaje szacunku i posiada ich zaufanie. Ziemia grecka przybiera weselszą postać, wszędzie widać staranną rękę uprawy rolniczej.

WIADOMOSCI NAUKOWE.

O Long-champ paryżkiem.

(List Polaka bawiącego w Paryżu do M.)

W poprzedzających listach doniosłem ci o walce tułajczych klasyków z romantykami; teraz żądasz abym ci dał obraz zabaw paryżkich, a szczególnie karnawału. Już zapóźno; karnawału opisać nie mogę, bo co się zwykle widzi na takich zabawach trwa zbyt krótko; najajutrz jeśli sobie przypomnisz, to jak o rzeczy dawnej. Rzekłszy też prawdę nie masz i czém obciążać pamięci, zwłaszcza tutaj gdzie codziennie jak na jarmarku pełno zabaw dla tego co ich szuka; a kto na nie niebardzo łasy, tego pewnie karnawał paryżki nie zachęci do piasów. Jestto jednem słowem naśladowanie sławnych karnawałów weneckich, ale z całą niezgrabnością jaką zwykle postrzegamy, kiedy człowiek rozsądny dziecinne igraszki małpuje. Reduty, w niczem niepodobne do zabaw tego rodzaju w Warszawie. Bale i wieczory tak jak w Warszawie, w Moskwie i wszędzie gdzie dworność francuzka bawiącym się prawa przepisuje. Nie masz i w tém nie osobliwego, chyba dla Chinczyka lub Araba, albo dla tego co całe życie za piecem przesiedział. Ochoty czyli bale afiszowe takie same jak bywały w Warszawie na Starem Mieście; z tą jednak różnicą, że pijatki, zabijanki, fajki i donośne tańczących zalotników *hu-ha!* nie jest

tu prawie znane. Owszem, wyznac ci muszę, że mnie niepomatu zdziwiła przyzwoitość na zabawach z tańcami czyto w mieście, czy na wsi, czy w karmczu, czy pod gołem niebem. Zdaje się że gdzie kobieta się pokaże aby dzieliła mężczyznu rozrywki, tam wszędzie jest pania, odbiera szacunek płci należyty, grzeczność, pobożanie. Patrzałem nie raz na tańce pracowitej klasy obywateli, i zaledwie dałem wiarę mym oczom, widząc że ów francuzki rodzaj kłamiwego uszanowania dla kobiet, często aż pod strzechy wieśniacze się przenosi. Prawda że tylko znam część północną i połud-zachodnią Francji, i to bardzo niedostatecznie, a zatem niepozwalam sobie jeszcze sądzić ogólnie: to jednak co dotąd widziałem jest tak jak mówię. W południowej i zachodniej Francji tego nie masz, bo ile wiem zopisów samychże krajowców, lud tamtejszy ciemny i nieostrugany.

Ale jeżeli ja mogę błędzić sądząc z kilku przykładów, ty zbłądzisz sądząc o mnie że wszystko widzę we Francji przez zielone okulary. Dalsze, a osobliwie ostatnie moje listy o Long-champ, przekonają cię co to jest hałstra paryżka; widziałem bowiem nieraz takie grubiaństwo kobietom wyrządzone, że przekonałem się, iż najprostszy nasz Bartek grzeczniej się obchodzi z kobietami.

Przedewszystkiem nim ci opiszę Long-champ, winienem cię obznajomić z miejscem gdzie się odprawia, żebyś nie słuchał jak o żelaznym wilku kiedy ci będę wymieniał imiona właściwe.

Wzaniejszém tedy pół-mieście Paryża, po prawym brzegu Sekwany, stoi pałac Tuileries; tam mieszka zacy król. W tyle jest sławny ogród noszący toż samo nazwisko (czyli *nawoz*, mówiąc modnie elegancką lwo-wską polszczyzną); za ogrodem obszerny plac dawniej Ludwika XV dziś XVIgo, a to z powodu że wśród nie-szczęśliwych i stokroć opłakanych zaburzeń krajowych, w tém miejscu ucięto głowę niefortunemu monarsze: teraz za to wznoszą mu wspaniały pomnik gdzie stała gilotyna. Za placem Pola Elizejskie; za temi Polami rogatki Gwiazdy, za niemi o kilka kroków, prosto jak wystrzelił z okien pałacu królewskiego, stoi ogromna brama Gwiazdy nowowystawiona; a w tyle gaj Buloński, miejsce pieszych, konnych, oslich i pojazdowych spacerów mieszkańców Paryża, a razem plac gdzie ludzie składają na ofiarę bóstwu *honorem* zwanemu, oliary z krwi swojej i żywota.

Kiedy zwiedzałem pokoje królewskie, nie mogłem się napatrzeć tego widoku. Z jednej galerji widać na półmili to wszystko o czém ci dopiero mówiłem, a wspaniała brama Gwiazdy odgradzając miasto od gaju Bulońskiego, wyższa nad okolne drzewa, a przy tém stojąca na wzgórzu, zamyka oddalony widokrąg. Dodaje jeszcze do tego piękności ogrodu zwłaszcza teraz na wiosnę, tuż przed oczami posagi brązowe i marmurowe, po-odgradzane trawniki, klomby, fontanny, sadzawki; przytém ustawiczny ruch snujących się pojazdów i idących pieszo; na prawo ulica Rivoli, na lewo Sekwana z swemi pięknymi brzeżniami ulicami; o poślad niezliczona moc domów nad któremi wznosi się nąwpoł złocista kopuła gmachu inwalidów, a będziesz miał wyobrażenie o tej najpiękniejszej części brudnego i szkaradnego z resztą Paryża.

Na Polach tedy elizejskich odbywa się *Long-champ* przez trzy dni wielkiego tygodnia. Polami zaś elizejskiemi zowie się poprostu ogromny ogród przez który środkiem do rogatek idzie prosta i szeroka droga; a między dziewami place, domy, domki, wioski, traktjery, kawiarnie, chińskie namioty etc.

(Dalszy ciąg nastąpi.)

TEATR POLSKI. (w sali towarzystwa dobroczynności.) *Figlaki udany ojciec*, komedja — i *Obiadek z Magdusią* komedjo-opera.

Dziś w teatrze narodowym *Koncert na skrzypcach* Paganiniego.